

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **S. M.**, zastoupeného JUDr. Vitem Vohánkou, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zámecké 457/5, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2006, č. j. 2006/71144-212, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 7. 2007, č. j. 4 Cad 119/2006 - 37, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Bohuslav Hnízdil, JUDr. Milada Tomková a JUDr. Brigita Chrástilová **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 Ads 38/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojil kasační stížností proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2006, č. j. 2006/71144-212. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 26. 10. 2006, č. j. KUOK 108943/2006, kterým nebyla povolena obnova řízení ve věci jednorázové dávky sociální péče ve výši 15 000 Kč na opravu střechy.

K vyrozumění o složení senátu ze dne 27. 3. 2008 vznesl žalobce ve svém obtížně čitelném podání ze dne 4. 4. 2008 námitku podjatosti vůči celému šestému senátu Nejvyššího správního soudu, složenému ze soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Brigity Chrástilové. Uvedl, že ve stejné věci a ve věci samé dle čl. 30 Listiny základních práv a svobod opakovaně jednají uvedení vyloučení soudci a všichni soudci Nejvyššího správního soudu v čele s Baxou. Títo soudci, kteří se již opakují po třísté, nemají právo o sobě rozhodovat, protože je vyloučil český stát, vláda a parlament, a to ustanovením § 8 odst. 1 s. ř. s. Dále žalobce uvedl, že soud doposud nerozhodl o zrušení zastoupení JUDr. Vítězslava Nováka, zločince komunistického režimu, bývalého soudce Okresního soudu v Šumperku, který se přímo podílel na zločinech na osobě žalobce.

Ve svém vyjádření k podané námitce podjatosti dotčení soudci shodně uvedli, že k věci, k účastníkům, ani k jejich zástupcům nemají žádný poměr.

Věc byla v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. (srov. č. 49/2004 Sb. NSS), předložena k rozhodnutí jinému senátu Nejvyššího správního soudu, který shledal námitku podjatosti nedůvodnou.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, www.nssoud.cz).

Žalobce opírá námitku podjatosti zejména o tvrzení, že v jeho věcech, týkajících se práv zakotvených v čl. 30 Listiny, opakovaně rozhodují uvedení soudci Nejvyššího správního soudu. Jak soud zjistil ze své evidence, dotčení soudci se podíleli na rozhodování v 37 věcech, v nichž byl žalobce účastníkem řízení před Nejvyšším správním soudem (např. sp. zn. 6 Ads 18/2006, sp. zn. 6 Ads 26/2006, sp. zn. 6 Ads 28/2006, sp. zn. 6 Ads 33/2006, sp. zn. 6 Ads 36/2006, sp. zn. 6 Ads 22/2007, sp. zn. 6 Ads 91/2007, sp. zn. 6 Ads 126/2007, sp. zn. 6 Ads 159/2007, aj.).

Právní úprava § 8 odst. 1 věta druhá a třetí s. ř. s. vyjadřuje princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy, a to jako záruku vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. V judikatuře Nejvyššího soudu zabývající se institutem vyloučení soudců (např. sp. zn. 26 Cdo 74/99, www.nssoud.cz) i v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. č. 433/2005 Sb. NSS) je patrný konzistentní přístup v tom směru, že soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní té fázi řízení, k níž je podle pravidel funkční příslušnosti povolán. Z toho plyne, že není kladen důraz na absolutní neznalost projednávaného případu soudcem, překážkou pro projednání a rozhodnutí věci není jakékoliv dřívější poznání o dané věci. Ve správním soudnictví tak například v případě žaloby podané proti „novému“ rozhodnutí správního orgánu (v důsledku zrušujícího soudního výroku) zpravidla rozhoduje tentýž senát, který nepochybně poznatky o věci již má.

V daném případě tedy bylo nutno zjistit, jestli k seznámení se dotčených soudců s podstatou věci nedošlo způsobem, se kterým zákon spojuje jejich vyloučení, a tedy s ohledem na obsah žalobcovy námítky určit, zda se členové šestého senátu svým rozhodováním ve věcech, v nichž byl žalobce účastníkem řízení, nepodíleli na projednávání a rozhodování věci v „předchozím soudním řízení“. Interpretací tohoto pojmu se přitom již Nejvyšší správní

soud zabýval (srov. zejména č. 53/2004 a č. 545/2005 Sb. NSS) a uzavřel, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze skutečnost, že by soudce na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. Jinými slovy tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté v řízení opravném u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce.

Tak tomu však v souzené věci nebylo. Členové šestého senátu se v nynějším, ani v žádném z předchozích případů, nepodíleli na řízení před krajským soudem a nebudou tak užívat k projednání a rozhodnutí věci žádné poznatky, jež by mohly vzbudit pochybnosti o vnitřní nezávislosti soudních instancí.

Samotná skutečnost, že na Nejvyšším správním soudu projednávali a rozhodovali dřívější věci týchž účastníků, proto není důvodem k jejich vyloučení.

Brojil-li dále žalobce proti tomu, že o jeho námitce podjatosti uvedených soudců Nejvyššího správního soudu rozhodují soudci téhož soudu, je nutno uvést, že tento postup vyplývá nejen z postavení tohoto soudu v hierarchii orgánů soudní moci, ale zejména z ustanovení § 8 odst. 5, § 64 s. ř. s. a § 16 odst. 1 věty druhé o. s. ř. *per analogiam*.

Konečně za zcela irelevantní k posouzení podjatosti dotčených soudců Nejvyššího správního soudu lze označit námitku žalobce, že soud doposud nerozhodl o zrušení zastoupení JUDr. Vítězslava Nováka. Z dokumentů předložených žalobcem vyplývá, že JUDr. Novák byl ustanoven jako zástupce žalobce v jiném soudním řízení, s čímž žalobce zřejmě nesouhlasil. Tato skutečnost však nemůže být důvodem pro vyloučení uvedených soudců, neboť nemá s jejich podjatostí nic společného. Má-li žalobce vážné důvody k tomu, aby mu byl ustanoven jiný zástupce, může se toho domáhat u příslušného soudu; námitka podjatosti vůči soudcům Nejvyššího správního soudu však k řešení takové situace neslouží.

Žádnými dalšími konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedených soudců k věci nebo k účastníkům řízení, námitka odůvodněna nebyla, stejně tak z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti nezjistil. Okolnosti, ze kterých žalobce dovozuje podjatost, tak nelze bez přistoupení dalších faktů považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci zvláštního poměru uvedených soudců k žalobci, žalovanému či k věci samé, pro něž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o jejich nepodjatosti. Nebylo ani zjištěno, že by se tito soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení nebo v řízení správním. Za situace, kdy rovněž dotčení soudci vyloučili existenci skutečností, jež by mohly být důvodem k jejich podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2008

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu